

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v Olomouckém kraji v roce 2015

Zpracovala: Mgr. Zuzana Starostová, krajský protidrogový koordinátor

Odkaz na internetovou prezentaci Olomouckého kraje věnovanou protidrogové prevenci:

<http://www.kr-olomoucky.cz/protidrogova-prevence-cl-85.html>

Obsah:

1	Drogová scéna – situace v Olomouckém kraji.....	3
2	Koordinace protidrogové politiky.....	8
2.1	Institucionální zajištění.....	8
2.1.1	Krajské institucionální zajištění koordinace.....	8
2.1.2	Místní zajištění koordinace protidrogové politiky	9
2.2	Strategické dokumenty protidrogové politiky.....	11
2.3	Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky.....	12
3	Finanční zajištění služeb pro uživatele drog.....	13
3.1	Způsob financování služeb Olomouckým krajem.....	13
3.2	Způsob zajištění financování protidrogových služeb obcemi.....	14
3.3	Financování služeb Evropskými fondy.....	15
3.4	Výdaje na protidrogovou prevenci podle typů služeb.....	15
4	Služby poskytované uživatelům drog a osobám ohroženým drogami.....	17
4.1	Specifická primární prevence.....	17
4.2	Služby v oblasti snižování rizik.....	18
4.3	Služby v oblasti ambulantní léčby.....	21
4.4	Služby v oblasti rezidenční léčby.....	21
4.5	Služby v oblasti následné péče.....	22
4.6	Ostatní specializované programy.....	22

1 Drogová scéna – situace v Olomouckém kraji

Základním strategickým dokumentem Olomouckého kraje pro oblast protidrogové politiky je Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2015 – 2018, který byl dne 24. 4. 2015 usnesením č. UZ/15/32/2015 schválen Zastupitelstvem Olomouckého kraje. Kromě nelegálních drog je zaměřen i na problematiku užívání alkoholu a tabáku a patologické hráčství.

Implementačním nástrojem Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2015 – 2018 je Akční plán realizace protidrogové politiky v Olomouckém kraji na období 2015 – 2016.

Tento Akční plán reaguje na aktuální situaci a přizpůsobuje svoje aktivity tak, aby se jejich prostřednictvím podařilo dosáhnout cílů Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2015 – 2016. Akční plán realizace protidrogové politiky v Olomouckém kraji na období 2015 – 2016 je rozdělen na dvě oblasti: oblast primární prevence a oblast snižování rizik, léčby, následné péče a sociálního začleňování.

Poradním orgánem Rady Olomouckého kraje je Komise pro prevenci kriminality a drogových závislostí.

K zajištění vertikální i horizontální koordinace protidrogové politiky v Olomouckém kraji přispívá i činnost krajského protidrogového koordinátora, který pracuje na odboru zdravotnictví Krajského úřadu Olomouckého kraje a je podřízen přímo vedoucímu odboru.

Kromě stabilní činnosti již tradičních služeb byla provozována nově vzniklá zdravotnická zařízení – Adiktologická ambulance organizace Darmoděj, z.ú. v Jeseníku a Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí (Nestátní interní oddělení s.r.o.) v Olomouci. Ambulance adiktologie (Společnost Podané ruce o.p.s.) začala působit v omezeném časovém rozsahu také ve městě Zábřeh a Statutárním městě Prostějově.

Na drogové scéně Olomouckého kraje opět výrazně převládalo zneužívání pervitinu jako primární drogy. Velkým problémem v celé populaci zůstává zneužívání alkoholu.

Ve všech regionech Olomouckého kraje je klienty kromě marihuany a alkoholu nejčastěji užíván pervitin, legálně i nelegálně získané léky, další syntetické a taneční drogy. V hojně míře se zneužívá sezónně opium a halucinogenní houby. V Olomouckém regionu byla nově v roce 2015 zaznamenána vysoká míra sezonní konzumace opia. U většiny klientů je primární droga kombinována se zneužíváním alkoholu, marihuany, sezónních drog (surové opium, lysohlávky) a léků. V komunitě Olašských Romů žijící v Prostějově je užíván heroin. Představitelé romských organizací upozorňují na zvýšené zneužívání substitučních látek v romské komunitě v Prostějově.

Užívání návykových látek v obecné populaci, ve školní populaci

V roce 2015 nebyla v Olomouckém kraji provedena místní studie zaměřená na užívání návykových látek ve školní i obecné populaci.

Užívání drog v prostředí zábavy, nočního života

V prostředí nočního života působí dlouhodobě zejména služba Terénní programy Olomouc, Terénní programy na Šumpersku (Společnost Podané ruce o.p.s.) a méně často i Terénní program Kappa – Help v Přerovském regionu.

Problémové formy užívání drog

V Přerově a v Prostějově probíhala v některých lékárnách v omezené míře distribuce injekčních stříkaček (balíčky), která byla pro uživatele návykových látek bezplatná.

Nové syntetické drogy

Ani ve službách, ani policií České republiky nebyly zachyceny žádné nové syntetické drogy.

Hazardní hraní

Na cílovou skupinu hazardních hráčů a osob blízkých je zaměřena zejména činnost Ambulance adiktologie (Společnost Podané ruce, o.p.s.) v Olomouci , Prostějově (1 x týdně) a ve městě Zábřeh (1 x týdně). Tato služba provozuje i svépomocný web pro hazardní hráče (<http://gambling.podaneruce.cz/>), který je propojen i se sociální sítí facebook. Realizátorem tohoto projektu byla Společnost Podané ruce o.p.s. V roce 2015 pracovníci Ambulance adiktologie pracovali také s cílovou skupinou uživatelů návykových látek.

Drogová kriminalita:

V roce 2015 se dění na drogové scéně podobalo předchozím létům, zvýšil se počet uživatelů, výrobců a distributorů.

Z významných záchytů je vhodné zmínit zajištění 99 940 g léčiva cirrus a 42 926 g marihuany.

Následující údaje jsou převzaty od Policie České republiky, Olomoucký kraj, 2015:

Drogové trestné činy – rozdělení podle drog, 2015

Konopné drogy	75
Pervitin	138
Extáze	
Heroin	
Kokain	1
Subutex/Suboxone	
Houby obsahující OPL	
Vendal retard (morfin)	1
Celkem osob	215

OPL zajištěné policií ČR v r. 2015:

Druh drogy	Celkové množství
Konopné drogy	42 926 g g
Rostliny konopí	1 308 ks
Pervitin	244 g
Pěstírny indoor konopí	12
Léky s obsahem pseudoefedrinu	9 321 tablet
cannabis rostliny	1 308 rostlin
Varna na výrobu pervitinu	13
léčivo cirrus	99 940 g
Benzodiazepan	90 tablet
Zolpidem	99 tablet
Extáze	10 tablet

*OPL- omamné a psychotropní látky

Tabulka 1-1: Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2015 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky držení drog	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
§ 30 odst. 1, písm. j		
Konopné drogy	5	41
Pervitin		10
Extáze		0
Heroin		0
Kokain		0
Subutex/Suboxone		0
Houby obsahující OPL		0
Jiná OPL		1
Celkem osob	6	49

Tabulka 1-2: Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2015 podle § 30, odst. 1, písm. k) zákona č. 200/1990 Sb. podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky pěstování rostlin a hub	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
§ 30 odst. 1, písm. k		
Rostliny konopí		3
Jiné rostliny nebo houby obsahující OPL		
Celkem osob		3

Následující údaje jsou převzaty od obcí Olomouckého kraje, Olomoucký kraj, 2015:

Údaje o počtu pachatelů přestupků projednaných v r. 2015 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., které poskytly obce s rozšířenou působností v Olomouckém kraji.

Tabulka 1-3: Počet pachatelů přestupků projednaných v r. 2015 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle věku pachatele a druhu drogy:

Přestupky držení drog § 30 odst. 1, písm. j	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Konopné drogy	3	46
Pervitin		7
Extáze		
Heroin		
Kokain		
Subutex/Suboxone		
Houby obsahující OPL		1
Jiná OPL		
Celkem osob	3	52

Tabulka 1-4: Počet osob/pachatelů přestupků projednaných v r. 2015 (1) na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích .

Přestupek	Počet osob/pachatelů přestupků
§ 30, odst. 1, písm. a)	24
§ 30, odst. 1, písm. b)	
§ 30, odst. 1, písm. d)	1
§ 30, odst. 1, písm. e)	
§ 30, odst. 1, písm. f)	
§ 30, odst. 1, písm. p)	1

Tabulka 1-5: Počet osob/pachatelů správních deliktů podle zákona č. 379/2005 o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

Správní delikt	Počet osob/pachatelů správního deliktu
§ 4: Prodej tabáku pomocí automatu, u kterého nelze vyloučit prodej osobě mladší 18 let věku	
§ 6 Prodej tabáku osobám mladším 18 let	2
§ 8 Zákaz kouření na veřejných a jiných zákonem specifikovaných místech	
§ 12 Zákaz prodeje alkoholu (mladším 18 let, pomocí automatů apod.)	1
§ 13 Zákaz prodeje alkoholu na veřejných akcích s důvodným rizikem nárůstu problémů	
§ 15 Zákaz vstupu osob zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek	

Tabulka 1-6 Množství drog zajištěných v rámci projednaných přestupků podle § 30, odst. 1, písm. j) a k) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle druhu drogy:

Druh drogy	Celkové množství
Konopné drogy	482.6 g
Rostliny konopí	12ks
Pervitin	7,55 g
Extáze	0
Heroin	0
Kokain	0
Subutex/Suboxone	10
Houby obsahující OPL	0

Další informace k situaci v Olomouckém kraji

V sociálně vyloučených lokalitách Olomouckého kraje jsou poskytovány služby zaměřené spíše na sociální začleňování. V některých probíhají i terénní programy pro uživatele drog, např. v Přerově, Jeseníku.

Klientům byly dostupné všechny typy odborné péče dle § 20 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb. kromě stacionárních programů.

Sociální podnik - kavárna „Naše café“ v Olomouci podporuje klienty Doléčovacího centra organizace P- centrum v začlenění do pracovního procesu.

Klienti Doléčovacího centra Restart neziskové organizace Darmoděj v Jeseníku měli možnost využít nabídky projektu „Pracovní centrum Posádka“.

Všechny výše uvedené projekty byly podpořeny z Evropského sociálního fondu – Operační program lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ).

2 Koordinace protidrogové politiky

2.1 Institucionální zajištění

2.1.1 Krajské institucionální zajištění koordinace

Krajský protidrogový koordinátor

Funkce protidrogového koordinátora Olomouckého kraje byla zřízena k 15. 9. 2001, a to od počátku v úvazku 1,0. Od 1. 7. 2002 pracuje na odboru zdravotnictví Krajského úřadu Olomouckého kraje a je podřízen přímo vedoucímu odboru. Zajišťuje vertikální i horizontální koordinaci protidrogové politiky v Olomouckém kraji.

Komise pro prevenci kriminality a drogových závislostí

Komise je poradním orgánem Rady Olomouckého kraje. Zabývá se otázkami prevence kriminality, protidrogové politiky a primární prevence rizikového chování ve školství. Má 15 členů a setkává se 6 x ročně.

Po volbách do zastupitelstev krajů v roce 2012 začala komise pracovat v novém složení. Její členové byli jmenováni Radou Olomouckého kraje - usnesení č. UR/3/12/2012 ze dne 19. 12. 2012.

Tajemníkem komise je manažer prevence kriminality Bc. Michal Poláček.

Seznam členů komise a kontakt na jejího tajemníka je umístěn na webových stránkách Olomouckého kraje:

<http://www.kr-olomoucky.cz/komise-pro-prevenci-kriminality-a-drogovych-zavislosti-cl-1250.html>

Horizontální koordinace protidrogové politiky Olomouckého kraje

Krajská protidrogová koordinátorka spolupracuje s manažerem prevence kriminality (pracovník odboru sociálních věcí Krajského úřadu Olomouckého kraje), krajským koordinátorem romských poradců (pracovník odboru sociálních věcí Krajského úřadu Olomouckého kraje), metodikem prevence rizikového chování (pracovník odboru školství, sportu a kultury Krajského úřadu Olomouckého kraje), zdravotnickými zařízeními i policií. Spolupráce je dobrá, probíhá v různé intenzitě a má různé formy, včetně spolupráce při přípravě strategií.

Krajská protidrogová koordinátorka je také aktivně zapojena do Komunitního plánování sociálních služeb v Olomouci, v pracovní skupině „Občané ohrožení drogou“, a do projektu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji, v pracovní skupině „Osoby

ohrožené návykovým jednáním“ (manažerka pracovní skupiny). Dále je členkou pracovní skupiny pro prevenci kriminality (pracovní skupina ad hoc) a realizačně – manažerského týmu Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb.

V rámci pracovní skupiny „Osoby ohrožené návykovým jednáním“ Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji dochází k pravidelnému společnému setkávání zástupců neziskových organizací působících v oblasti protidrogové prevence a krajské protidrogové koordinátorky. Pracovní skupina se setkává jednou měsíčně.

Do protidrogové politiky v Olomouckém kraji je zapojena řada institucí, organizací a odborníků z různých oblastí protidrogové prevence.

2.1.2. Místní zajištění koordinace protidrogové politiky Olomouckého kraje

V Olomouckém kraji je 5 okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk) se 13 obcemi s rozšířenou působností. Kontaktní pracovník byl určen ve všech 13 obcích s rozšířenou působností a i v dalších 4 obcích. Výměna informací, řešení problémů a konzultace probíhají elektronickou cestou i osobním kontaktem. Služby pro uživatele drog poskytované neziskovým sektorem jsou součástí komunitního plánování obcí a jejich zástupci se přímo podílí na vytváření komunitních plánů sociálních služeb.

Žádná z obcí Olomouckého kraje nemá zpracován samostatný dokument pro oblast protidrogové politiky, ani o její realizaci nevydává samostatnou výroční zprávu. Problematika osob zneužívajících návykové látky a hazardních her je začleněna do komunitních plánů rozvoje sociálních služeb jednotlivých obcí – je to jedna z cílových skupin.

Kontaktní pracovníci obecních úřadů – protidrogová prevence

ADRESA	KONT. PRAC.	ODBOR	TELEFON	E-MAIL
MÚ Šumperk, Lautnerova 1, 787 01	Kudláčková Eva, DiS.	Odbor sociálních věcí	583 388 814	eva.kudlackova@musumperk.cz
MÚ Javorník, Nám. Svobody 134, 790 70	Stoupalová Simona	Odbor tajemníka	584 458 789	socialni.stp@mujavornik.cz
MÚ Mohelnice, U Brány 2, 789 85	Fričarová Eva	Odbor sociálních věcí – vedoucí	583 452 163	fricarovae@mu-mohelnice.cz
Magistrát města Olomouce, Kosmonautů 10, 779 11	Fritscherová Jarmila, PhDr.	Odbor sociálních služeb a zdravotnictví	583 212 168, 777 977 182	jarmila.fritscherova@mmol.cz
MÚ Jeseník, Masarykovo nám.1/167, 790 01	Ptáčková Bohumila.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	584 498 414	bohumila.ptackova@mujes.cz
MÚ Zlaté Hory, Nám. Svobody 80, 793 76	Zondlaková Alena, Bc., DiS.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	584 453 059	alena.zondlakova@zlatehory.cz

MÚ Prostějov, Nám. T.G. Masaryka 131/12, 796 01	Petrželová Gabriela, Bc.	Odbor sociálních věcí	582 329 341	gabriela.petrzelova@mestopv.cz
MÚ Šternberk, Horní nám. 16, 785 01	Zajacová Jitka, Ing.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, vedoucí	585 086 527 mobil: 725 765 695	zajacova@sternberk.cz
MÚ Uničov, Masarykovo nám. 1, Uničov, 783 91	Kovařík Josef.	Odbor obrany a krizového řízení	585 088 331	jkovarik@unicov.cz
MÚ Zábřeh, Nám. Osvobození 345/15, 789 01	Paclíková Michaela, Mgr.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	583 468 129	paclikova@muzabreh.cz
MÚ Konice, Na Příhonech 405 , 798 52	Koudelková. Hana, Bc.	Vedoucí odboru soc. věcí	582 401 471	hana.koudelkova@konice.cz
MÚ Litovel, nám. Přem. Otakara 778, 784 01	Rozehnalová Zuzana	Odbor sociální a správní,	585 153 231	kurator@mestolitovel.cz
MÚ Hanušovice, Hlavní ulice 92, 788 33	Sedlmayerová Milena, Mgr.	Odbor sociální, vedoucí	583 231 284 584 453 059	podatelna@mu-hanusovice.cz
MÚ Hranice, Pernštejnské nám. 1, 753 37	Škapová Martina	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	581 828 440	martina.skapova@mesto-hranice.cz
Magistrát města Přerova, Nám. T.G.M. 2, 750 11	Buš Boleslav	Odbor sociálních služeb a zdravotnictví	581 268 793	boleslav.bus@prerov.eu
MÚ Kojetín, Masarykovo nám. 20, 752 01	Přehnalová Alice	Odbor sociálních věcí	581 277 437	a.prehnalova@radnice.kojetin.cz
MÚ Lipník nad Bečvou náměstí T.G. Masaryka 89, 751 31	Mainušová Jana, DiS.	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví		mainusova@mesto-lipnik.cz

2.2 Strategické dokumenty protidrogové politiky Olomouckého kraje

Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2015 – 2018, který byl dne 24. 4. 2015 schválen usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje č. UZ/15/32/2015, je základním strategickým dokumentem Olomouckého kraje pro oblast protidrogové politiky. Kromě nelegálních drog je zaměřen také na problematiku užívání alkoholu a tabáku a patologického hráčství.

Implementačním nástrojem Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2015 – 2018 je **Akční plán realizace protidrogové politiky v Olomouckém kraji na období 2015 – 2016**.

<https://www.kr-olomoucky.cz/dokumenty-vyrocní-zpravy-cl-359.html>

Oblast primární prevence je součástí také Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2015 – 2018.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2015 - 2017, v jehož rámci vyvíjí činnost pracovní skupina „Osoby ohrožené návykovým jednáním“.

<https://www.kr-olomoucky.cz/strednedobe-planovani-socialnich-sluzeb-cl-288.html>

Protidrogová koordinátorka je manažerkou této pracovní skupiny a zároveň i členkou realizačně - manažerského týmu pro Střednědobý plán.

Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2013 – 2016 byla schválena usnesením rady Olomouckého kraje UZ/26/38/2012 ze dne 21. září 2012.

<http://www.kr-olomoucky.cz/prevence-kriminality-cl-292.html>

Výchozí částí této strategie je bezpečnostní analýza území kraje, institucionální analýza a sociodemografická analýza, která určuje cíle a priority v oblasti prevence kriminality, které mohou přispět k eliminaci kriminálně rizikových jevů. Oblast protidrogové prevence se v tomto dokumentu, jako jedna z dalších oblastí přispívající k řešení sociálně patologických jevů, v materiálu objevuje pouze v popisu organizační struktury kraje a v rámci popisovaných dotačních titulů kraje. Cíleně se oblast protidrogové prevence v záměrech a prioritách strategie prevence kriminality, s odkazem na svou vlastní samostatnou strategii, neobjevuje.

2.3 Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky v r. 2015

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
konference „Implementace a evaluace minimálně preventivních programů a systémové vzdělávání v prevenci rizikového chování na školách“	P-centrum Katedra adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze		prevence rizikového chování
Regionální konference PPRCH	Pedagogicko – psychologická poradna Olomouc		prevence rizikového chování

3 Finanční zajištění služeb pro uživatele drog

3.1 Způsob financování služeb Olomouckým krajem

Olomoucký kraj každoročně vyhlašuje dotační program pro oblast sekundární a terciární protidrogové prevence, v roce 2015 to byl **Dotační program Olomouckého kraje pro oblast protidrogové prevence pro rok 2015**.

V jeho rámci obdržely neziskové organizace z rozpočtu Olomouckého kraje v roce **2 500 000 Kč**.

Organizace také mohly získat menší finanční prostředky jako tzv. **projekty do 25 000 Kč**. V roce 2015 neobdržel touto cestou příspěvek žádný projekt protidrogové prevence.

Od roku 2004 je možnost získat dotaci také cestou tzv. **významných projektů**. Priority i princip schvalování je obdobný „projektům do 25 000 Kč“, požadovaná částka může být libovolně vysoká. Žádosti jsou předkládány na ekonomický odbor krajského úřadu, rozhoduje Rada Olomouckého kraje.

Víceleté financování, přímý nákup služeb ani využití Evropských fondů výlučně pro oblast služeb pro uživatele návykových látek nebylo Olomouckým krajem realizováno.

Činnost **Protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice** je každoročně podpořena z rozpočtu Olomouckého kraje částkou **6 099 000 Kč**.

3-1 Výdaje na protidrogovou politiku z rozpočtu Olomouckého kraje v roce 2015

Výdaje	Popis	Výše (v Kč)
Dotační program Olomouckého kraje pro oblast protidrogové prevence pro rok 2015	Je určen osobám, jejichž činnost nebo výstupy činnosti mají přínos pro Olomoucký kraj a jeho obyvatele a které poskytují na území Olomouckého kraje služby pro uživatele drog - typy odborné péče dle § 20 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., a jsou současně poskytovatelem sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.	2 500 000
Protialkoholní a protitoxikomanická záchytná stanice		6 099 000
Vzdělávání vybraných metodiků primární prevence na školách a školských zařízeních	příspěvek z rozpočtu Olomouckého kraje pro příspěvkovou organizaci Pedagogicko-psychologickou poradnu na vzdělávání vybraných metodiků primární prevence na školách a školských zařízeních - roční vzdělávací cyklus, který vrcholí krajskou konferencí primární prevence	200 000
Celkem		8 799 000

3.2 Způsob zajištění financování protidrogových služeb obcemi

Obce velmi často nemají ve svých rozpočtech částku na podporu protidrogové prevence přesně vyčleněnu. Všechny služby, na jejichž financování se podílel Olomoucký kraj, byly podpořeny i z rozpočtů obcí.

Tabulka 3-2: Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2015

Obec	Služba	Částka (Kč)
Statutární město Prostějov	Kontaktní centrum v Prostějově	140 000
Statutární město Olomouc	Terénní programy v Olomouci	125 000
Město Litovel	Terénní programy v Olomouci	20 000
Město Štenberk	Terénní programy v Olomouci	50 000
Město Uničov	Terénní programy v Olomouci	30 000
Město Zábřeh	Terénní programy na Šumpersku	100 000
Město Mohelnice	Terénní programy na Šumpersku	30 000
Město Hanušovice	Terénní programy na Šumpersku	10 000
Obec Libina	Terénní programy na Šumpersku	10 000
Obec Postřelmov	Terénní programy na Šumpersku	10 000
Obec Dolní Studénky	Terénní programy na Šumpersku	2 000
Statutární město Olomouc	Práce s klienty v konfliktu se zák.	130 000
Statutární město Olomouc	Ambulance adiktologie	465 000
Statutární město Prostějov	Ambulance adiktologie	50 000
Obec Lipová-lázně	terénní program	5 000
Obec Vlčice	terénní program	2 000
Obec Hradec-Nová Ves	terénní program	1 000
Obec Skorošice	terénní program	1 000
Obec Bílá Voda	terénní program	2 000
Obec Bělá pod Pradědem	terénní program	3 000
Město Jeseník	kontaktní centrum	60 000
Obec Lipová-lázně	kontaktní centrum	5 000
Město Jeseník	služba následné péče	15 000
Obec Lipová-lázně	služba následné péče	5 000
Statutární město Olomouc	Prev.riz.chov. - sel. prim.prev.	385 000
Statutární město Olomouc	Poradna pro alkoholové a jiné závislosti	120 000
Statutární město Olomouc	Doléčovací centrum	280 000
Město Šumperk	K-C - adiktologické služby	287 187
Obec Libina	K-C - adiktologické služby	7 000
Stat. město Přerov	Prog. specif.prim.prev. pro žáky SŠ a ZŠ okresu Přerov	55000
Stat. město Přerov	Terénní program KAPPA-HELP	55000
Stat. město Přerov	Zajištění provozu a služeb KKC Kappa	55000
Stat.město Olomouc	Kontaktní centrum v Olomouci	260000
Celkem		2 765 187

3.3 Financování služeb evropskými fondy

Evropské fondy byly v Olomouckém kraji pro financování služeb využívány pouze doplňkově, nebyla z nich financována standardní činnost služeb. Olomoucký kraj nebyl realizátorem žádného z projektů.

3.4 Výdaje na protidrogovou prevenci podle typu služeb/podle účelu

Kromě příspěvkových organizací zřizovaných státem, krajem nebo obcemi (sociální oblast, zdravotnictví, školství) jsou v oblasti protidrogové politiky Olomouckého kraje nejvýznamnějšími subjekty nestátní neziskové organizace. Jejich činnost je zajištěna financováním převážně ze státního rozpočtu, z rozpočtu Olomouckého kraje a z rozpočtů obcí.

Tabulka 3-4: Souhrn výdajů podle typu služeb/podle účelu

Typ služeb	2015		
	rozpočty		Evropské
	krajů	obcí	fondy
Primární prevence*	324 160	385 000	0
Primárně-preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními	324 160	0	0
Primárně-preventivní programy realizované jinými subjekty	0	385 000	0
Jiné a nezařazené preventivní programy	0	0	0
Harm reduction	4 006 700	1 220 187	835 600
Terénní programy	2 713 550	461 000	835 600
Kontaktní centra	953 800	619 187	0
Sloučené programy kontaktních center a terénních programů	339 350	140 000	0
Jiné a nezařazené harm reduction programy			
Ambulantní služby	994 500	630 000	0
Ambulantní služby zdravotní	126 470	510 000	0
Ambulantní služby sociální	868 030	120 000	0
Jiné a nezařazené ambulantní služby	0	0	0
Preventivní a léčebné služby ve vězení	50 000	0	0
Rezidenční služby	0	0	0
Lůžkové zdravotní služby	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0
Domovy se zvláštním režimem** určené primárně osobám s diag. závislosti, příp. jiné zařízení pro chronickou (paliativní) péči osob s diag. závislosti	0	0	0
Jiné a nezařazené rezidenční služby	0	0	0

Služby následná péče	1 717 500	300 000	1 781 992
Následná péče ambulantní	250 000	0	0
Následná péče pobytová	1 467 500	300 000	1 781 992
Jiné a nezařazené služby následné péče	0	0	0
Sociální podniky	0	0	0
Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob	6 099 000	5 000	0
Prevence drogové kriminality	0	0	0
Koordinace/výzkum/informace	0	0	0
Jiné nezařazené***	0	120 000	0
Celkem	11 573 000	1 985 000	3 563 984

4 Služby poskytované uživatelům drog a osobám ohroženým drogami

Síť těchto služeb není formálně definována.

4.1 Specifická primární prevence

Aktivity v oblasti specifické primární prevence

V největším rozsahu se těmto aktivitám věnuje organizace P-centrum, spolek, která významným způsobem pracuje v rámci Programů primární prevence také s pedagogy Olomouckého regionu.

Na jednotlivých školách jsou realizovány minimální preventivní programy, některé školy realizují i další aktivity a projekty v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

Mezi největší vzdělavatele a realizátory programů v Olomouckém kraji patří již zmíněné P-centrum, spolek. o.s. KAPPA – HELP (Přerov a okolí), kde se také věnují vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, Sdružení D (Olomouc), Společnost Podané ruce, o.p.s. (Prostějov a okolí) a Darmoděj, z.ú.

V roce 2015 se v Olomouci konala regionální konference „Implementace a evaluace minimálně preventivních programů a systémové vzdělávání v prevenci rizikového chování na školách“ (pořadatelé byly Katedra adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a P-centrum, spolek).

V tomto roce se také konala tradiční regionální konference PPRCH (pořadatelem byla Pedagogicko – psychologická poradna Olomouc).

Tabulka 4-1: Programy primární prevence realizované v r. 2015 (mimo prevence realizované školami a školskými zařízeními)

Název projektu/programu	Realizátor programu (pracoviště)	Cílová skupina	Charakteristika aktivit	PP Všeobecná/ Selektivní/ Indikovaná	Certifikovaná služba (ano/ne)
P-centrum- programy specifické primární prevence	P-centrum, spolek Olomouc, Centrum primární prevence	Žáci 2. stupně ZŠ	Interaktivní práce s kolektivem, prožitkové lekce	selektivní	ano
Vzdělávání školních metodiků prevence pro rok 2015	P-centrum, spolek Olomouc Centrum primární prevence	25 školní metodici prevence ze ZŠ a SŠ	Nabídka vzdělávacího 250 hodinového programu specializačního studia pro školní metodiky	všeobecná	

			prevence		
Prevence rizikového chování na školách v Olomouckém kraji prostřednictvím interaktivních zážitkových programů	Sdružení D Olomouc	Žáci 2. stupně ZŠ a studenti SŠ	Interaktivní zážitkové programy formou dramaterapie	selektivní	ne
Programy selekt. prim. prev. v Drama centru Olomouc	Sdružení D Olomouc				ne
Program specifické primární prevence KAPPA-HELP	o.s.KAPPA-HELP Přerov	Žáci 1. a 2. stupně ZŠ Studenti SŠ	Komplexní program primární prevence zahrnující základní témata této oblasti	selektivní	ano
Vzdělávání školních metodiků prevence pro rok 2015	o.s. KAPPA-HELP Přerov	školní metodici prevence ze ZŠ a SŠ	Nabídka vzdělávacího 250 hodinového programu specializačního studia pro školní metodiky prevence	všeobecná	

* VP – všeobecná prevence, SP – selektivní prevence, IP – indikovaná prevence

4. 2 Služby v oblasti snižování rizik

Služby v oblasti snižování rizik spojených s užíváním drog zajišťuje v Olomouckém kraji 5 kontaktních center. V každém regionu se nachází kontaktní centrum a jsou realizovány terénní programy. Klientům a blízkým osobám jsou všechny služby nabízeny dle standardů odborné způsobilosti Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

V Olomouci a okolí v roce 2015 došlo kromě tradičního užívání pervitinu k nárůstu počtu uživatelů sezónního opia. Převážnou většinu klientů Kontaktního centra v Olomouci stále tvoří

intravenózní uživatelé pervitinu, i když stále více klientů předchází na šetrnější způsoby užívání. Pracovníci kontaktního centra také zaznamenali informace o zhoršující se dostupnosti látek potřebných k výrobě „českého“ pervitinu a nárůst prostoru pro „vietnamský“ trh.

Kontaktní centrum Prostějov (Společnost Podané ruce o.p.s.) poskytuje 2 služby: standardní kontaktní a poradenský program a terénní program. V Prostějovském regionu je klienty nejčastěji užíván pervitin (kromě marihuany a alkoholu). Kontaktní centrum navštěvují také klienti - uživatelé heroinu, kteří patří do olašské komunity Romů.

Kontaktní centrum Kappa v Přerově má v cílové skupině nejvíce zastoupeny intravenózní uživatele pervitinu. V tzv. opiové sezóně se ve významné míře objevují uživatelé surového opia. V tomto období se Přerov a jeho okolí stává místem, do kterého se stahují uživatelé opia z celé české republiky. V tomto období je také zaznamenán nárůst distribuce HR materiálu a výměn.

Služby Terénní programy na Šumpersku působí ve městech Zábřeh, Mohelnice a Hanušovice a obcích Libina, Postřelmov, Dolní Studénky a v jejich blízkém okolí. Došlo k přijetí dalšího pracovníka pro tuto službu (úvazek 0,2). V dubnu 2015 byla ukončena činnost této služby ve městě Šumperku, působí ale v jeho blízkém okolí.

Služba Terénní programy Olomouc v Uničově pracuje kromě klientů užívajících tradiční drogy i s uživateli opiátů. Jedná se převážně o sezónní užívání. Ve městě Šternberk pokračuje tendence stoupajících výkonů.

Oba výše zmíněné terénní programy Společnosti Podané ruce o.p.s. zaznamenaly velký zájem o filtry Rolls, které začaly distribuovat kuřákům marihuany. Jejich nabídka byla také rozšířena o barevné injekční stříkačky „NeverShare“, snižující riziko náhodného sdílení uživateli

Tabulka 4-2: Služby v oblasti snižování rizik poskytované v r. 2015

(včetně programů snižování rizik na tanečních akcích, v klubech a prostředí noční zábavy)

Název projektu/ programu	Realizátor	Typ služby *	Cílová skupina	Počet osob, kt. služby využily /z toho UD	Počet kontaktů ¹	Počet vydaných h inj. stř.	Územní působnost
K-centrum Darmoděj	Darmoděj, z.ú.	KPS	Problémoví uživatelé drog	153/150	1646	14821	Jesenicko
K-centrum Krédo	PONTIS Šumperk o.p.s.	KPS	Problémoví uživatelé drog	190/151	2258	39665	Šumpersko
	Společnost Podané ruce, o.p.s.	KPS	Problémoví uživatelé drog	391/344	9730	43107	Olomoucko

Kontaktní centrum Prostějov	Společnost Podané ruce, o.p.s.	KPS, TP	Problémoví uživatelé drog	204/146	2789	22602	Prostějovsko
KKC Kappa	o.s. KAPPA-HELP	KPS	Problémoví uživatelé drog	403/207	1248	24400	Přerovsko
Terénní programy Olomouc	Společnost Podané ruce, o.p.s.		Problémoví uživatelé drog	213/211	1994 (+574 kontaktů na akcích)	26552	Olomoucký region
Terénní programy na Šumpersku	Společnost Podané ruce, o.p.s.	TP	Problémoví uživatelé drog	255/251	2960 (+528 kontaktů na akcích)	17120	Šumperský region
Terénní program Kappa-Help	o.s. KAPPA-HELP	TP	Problémoví uživatelé drog	326	452 (+528 kontaktů na akcích)	4347	Přerovský region
Terénní program Babylon	Darmoděj, z.ú.	TP	Problémoví uživatelé drog				Jesenický region

* TP – terénní programy, KPS – kontaktní centra, KPS a TP – sloučené programy

U většiny klientů služeb je zastoupena kombinace primární drogy se zneužíváním alkoholu, marihuany, sezónních drog (surové opium, lysohlávky) a léků.

V rámci služby Terénní program Kappa-Help jsou do lékáren distribuovány tzv. bezpečné balíčky, díky čemuž dochází také k monitoringu využívání lékáren uživateli drog.

Některé služby vnímají jako velkou pozitivní změnu navázání hlubší spolupráce s pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dětí, kdy do služeb dochází matky uživatelky. S některými je možné navázat systematickou spoluprací, která je zaměřena na témata užívání, možnosti léčby, abstinence apod. S klientkami samozřejmě pracují na bázi důvěry, anonymity a mlčenlivosti.

Síť služeb se z hlediska územního pokrytí a dostupnosti služeb obyvatelům Olomouckého kraje v jednotlivých regionech jeví jako dostačující.

Problémem stále zůstává nedostatečné financování některých služeb, zejména terénních programů, které jim neumožňuje vykonávat jejich činnost v dostatečném rozsahu a kvalitě.

4.3 Služby v oblasti ambulantní léčby

Ve Fakultní nemocnici v Olomouci je na Klinice psychiatrie v Ambulanci závislostí realizován program ambulantní léčby a programy substituce.

V Olomouci zajišťují program ambulantní léčby a poradenství neziskové organizace P-centrum, spolek a Společnost Podané ruce o.p.s. a zdravotnické zařízení Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí (Nestátní interní oddělení s. r. o.) v Olomouci.

Poradna pro alkoholové a jiné závislosti P-centra, spolku opět zaznamenala nárůst počtu klientů s problémem závislosti na alkoholu .

V Jeseníku působí adiktologická ambulance organizace Darmoděj, z.ú.

Ambulantní léčbu závislosti na léčbu závislosti na legálních i nelegálních drogách poskytují také psychiatrické ordinace. Na webu Olomouckého kraje lze najít základní přehled těchto služeb:

<http://www.kr-olomoucky.cz/prehled-psychiatrickych-a-adiktologickych-sluzeb-cl-2757.html>

I přes to, že ve výše zmíněném přehledu jsou některá zařízení uvedena, dle sdělení pracovníků služeb ve městě Šumperku stále chybí kvalitní psychiatrická popř. psychologická (psychoterapeutická) péče o uživatele trpící psychickou poruchou způsobenou užíváním drog či jiným duševním onemocněním, dále pak terapeutičtí pracovníci – odborníci na drogovou problematiku a adiktologická ambulance.

Služba Ambulance adiktologie (Společnost Podané ruce o.p.s.) v Olomouci poskytuje individuální i rodinné poradenství, zaměřené na problematiku zvládání závislosti a problémů s hráčstvím včetně otázek dluhů a základního právního poradenství.

4.4 Služby v oblasti rezidenční léčby

V Olomouckém kraji je zajištěna střednědobá i dlouhodobá ústavní léčba závislostí v Psychiatrické nemocnici Marianny Oranžské v Bílé Vodě a v Psychiatrické léčebně ve Šternberku (Primariát VII. - Léčba závislostí). V Psychiatrické nemocnici v Bílé Vodě jsou k dispozici komunity i specializovaná oddělení pro komplexní léčbu závislostí. Pro klienty je v nabídce několik léčebných programů včetně začleněných terapeutických komunit (Terapeutická komunita Harmonie, Terapeutická komunita Fides a Terapeutická komunita Fénix). V Psychiatrické léčebně ve Šternberku je zajišťována také soudně nařízená ústavní léčba.

Středisko sekundární prevence a léčby závislostí při Vojenské nemocnici v Olomouci poskytuje kromě detoxikace a detoxifikace také krátkodobou léčbu.

Detoxikace je poskytována také ve Fakultní nemocnici v Olomouci a v Psychiatrické nemocnici v Bílé Vodě i v Psychiatrické léčebně ve Šternberku.

Činnost Protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice, která je každoročně podpořena finančními prostředky Olomouckého kraje ve výši zhruba 6 milionů Kč, také zajišťuje Vojenská nemocnice v Olomouci.

4.5 Služby v oblasti následné péče

V Olomouckém P-centru dlouhodobě probíhá úspěšný doléčovací program, který je určen klientům z celé České republiky. Jeho součástí je i nabídka chráněného bydlení ve dvou bytových jednotkách.

Další doléčovací program realizuje v úzké spolupráci s Psychiatrickou nemocnicí v Bílé Vodě občanské sdružení Darmoděj, z.ú.

Tabulka 4-5 Služby v oblasti následné péče

Název projektu/ programu	Realizátor	Cílová skupina	Kapacita	Počet osob, kt. služby využily	Územní působnost, spádovost
P-centrum – Doléčovací centrum	P-centrum	Uživatelé alkoholových i nealkoholových drog, patologičtí hráči	15	41	ČR
Doléčovací centrum Restart	Darmoděj, z.ú..	Uživatelé alkoholových i nealkoholových drog, patologičtí hráči	24	65	Jesenický region

*ambulantní – následná péče ambulantní, pobytová – následná péče pobytová

4.6 Ostatní specializované programy

Klienty všech služeb, kteří mají problém se zákonem nebo jsou ve výkonu trestu, mohli využívat úspěšný program „Práce klienty v konfliktu se zákonem“ probíhající v úzké spolupráci zejména s Vazební věznicí Olomouc a s věznicí Mírov.

Tabulka 4-6: Ostatní specializované programy v r. 2015

Název projektu/pr ogramu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Počet osob, které služby využily os./UD	Územní působnost, spádovost
Práce s klienty v konfliktu se zákonem	Společnost Podané ruce, o.p.s.	Služby ve vězení	Problémoví uživatelé drog a alkoholu, patologičtí hráči	261/164	Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj